

24

D E K R E T

z dnia 8 stycznia 1946 r.

o rejestracji i o obowiązku pracy.

Bezprzykładne wyniszczenie Kraju i ludności przez hitlerowskiego najeźdźcę oraz przesunięcie granic państwowych wymagają od wszystkich obywateli wyteźonej i owocnej dla ogółu pracy oraz jak najrychlejszego zagospodarowania odzyskanych terenów. Uchylania się od społecznie pożytecznej pracy Państwo Polskie nie będzie tolerować.

W związku z tym, na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz.U.R.P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. Obywatele polscy oraz osoby zamieszkałe w Polsce, nie mogące wykazać się innym obywatelstwem:

mężczyźni w wieku od lat 18 do 55,

kobiety w wieku od lat 18 do 45,

obowiązani są zarejestrować się w urzędach zatrudnienia swego miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu, jeżeli nie mają miejsca zamieszkania.

Art. 2. (1) Nie podlegają obowiązkowi rejestracji:

- a) posłowie do Krajowej Rady Narodowej,
- b) osoby pełniące czynną służbę wojskową,
- c) sędziowie, prokuratorzy, asesory i aplikanci sądowi,
- d) funkcjonariusze państwowi i samorządowi oraz pracownicy przedsiębiorstw i zakładów pracy państwowych i będących pod zarządem państwowym i samorządowych,
- e) profesorowie, docenci i pomocnicze siły naukowe polskich państwowych i prywatnych szkół akademickich,
- f) osoby należące do wolnych zawodów, o ile są zarejestrowane jako wykonywujące zawód we właściwej izbie samorządu zawodowego albo w braku jej — uzyskały zezwolenie władzy administracyjnej ogólnej II-ej instancji na wykonywanie zawodu,
- g) osoby utrzymujące się z prowadzenia gospodarstwa rolnego, leśnego, hodowlanego lub ogrodniczego oraz członkowie ich rodzin na terenie prowadzonego gospodarstwa zatrudnieni,
- h) osoby duchowne i duszpasterze uznanych prawnie wyznań,
- i) osoby zarejestrowane na podstawie innych dekretów o obowiązku pracy.

(2) Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej wydane w porozumieniu z Mini-

strem Administracji Publicznej ustali sposób udokumentowania wobec władz i sądów zwolnienia od obowiązku rejestracji.

Art. 3. (1) Osoby, które utraciły podstawę uzasadniającą zwolnienie od obowiązku rejestracji, obowiązane są zarejestrować się w ciągu 2 tygodni.

(2) Osoba zarejestrowana powinna o każdej zmianie miejsca zamieszkania zawiadomić w ciągu 2 tygodni urząd zatrudnienia, który dokonał rejestracji.

Art. 4. Urząd zatrudnienia może powołać do pracy we wszelkich gałęziach i rodzajach pracy osoby zarejestrowane, stosownie do ich kwalifikacji, na okres czasu nie dłuższy niż dwa lata, przy czym nie jest związany dotychczasowym miejscem zamieszkania (pobytu) osoby podlegającej zatrudnieniu.

Art. 5. (1) Nie mogą być powołani do pracy w trybie przewidzianym w niniejszym dekrete:

- 1) osoby nie podlegające rejestracji,
- 2) nauczyciele szkół prywatnych,
- 3) właściciele i pracownicy zakładów przemysłowych, rzemieślniczych, handlowych, o ile dany zakład pracy lub rodzaj pracy uznany został za pożyteczny dla gospodarki ogólnokrajowej lub miejscowej,
- 4) uczniowie szkół średnich i słuchacze wyższych uczelni,
- 5) osoby niezdolne do pracy wskutek trwałej choroby lub ułomności fizycznej,
- 6) kobiety ciężarne, karmiące lub sprawujące pieczę macierzyńską nad co najmniej jednym dzieckiem w wieku do lat 14.

(2) Nie mogą być zatrudnione mężatki, prowadzące gospodarstwo domowe w rodzinie, złożonej co najmniej z 3 osób, jeżeli choćby co do jednej z nich zachodzą warunki, określone w ust. (1) lub w art. 2 ust. (1).

Art. 6. (1) Osobom powołanym do pracy w trybie niniejszego dekretu urząd zatrudnienia powinien dać możliwość wyboru rodzaju, jako też wyboru miejsca pracy w jednej z paru miejscowości, jeżeli praca ma się odbywać poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnionego.

(2) Wynagrodzenie i świadczenia na rzecz osób powołanych do pracy nie mogą być niższe niż wynagrodzenia i świadczenia na rzecz innych osób zatrudnionych na tychże stanowiskach w tej samej gałęzi pracy.

Art. 7. Terenowe rady narodowe przy współudziale przedstawiciela właściwej władzy przemysłowej powołane są do:

- a) kontroli czynności urzędów zatrudnienia w zakresie wykonywania niniejszego dekretu,
- b) kontroli i inspekcji co do zastosowania się do przepisów niniejszego dekretu pracodawców i osób podlegających rejestracji i powołaniu do pracy, przy czym mogą powoływać specjalne komisje.

Art. 8. (1) Kto nie dokona obowiązku zarejestrowania się (art. 1 i 3 ust. (1) podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 zł albo jednej z tych kar.

(2) Tej samej karze podlega, kto nie dokona zawiadomienia o zmianie miejsca zamieszkania (art. 3 ust. 2).

(3) Do orzekania powołane są urzędy zatrudnienia.

Art. 9. Kto podaje przy rejestracji (art. 1) dane niezgodne z prawdą podlega karze więzienia do lat 2 lub aresztu do lat 2.

Art. 10. Kto wystawia niezgodne z prawdą świadectwo zatrudnienia lub inne świadectwo zwalniające od rejestracji lub od powołania do pracy, nadto takich świadectw używa podlega karze więzienia do lat 5, a nadto sąd może orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych.

Art. 11. (1) Kto wbrew powołaniu do pracy (art. 4) nie stawi się do niej w wyznaczonym terminie podlega karze aresztu do lat 5 i grzywny albo jednej z tych kar, nadto sąd może orzec utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych.

(2) Ściganie przestępstwa określonego w ust. (1) następuje na wniosek urzędu zatrudnienia.

Art. 12. Urząd zatrudnienia może powołać do pracy osobę skazaną na mocy art. 8—11, przy czym przepisy art. 6 nie mają zastosowania.

Art. 13. (1) Minister Pracy i Opieki Społecznej określi w drodze rozporządzeń sposób dopełnienia obowiązku rejestracji i udokumentowania wobec władz i sądów spełnienia tego obowiązku, a także w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami określi rodzaje pracy (art. 5 ust. (1) pkt 3) pożyteczne dla gospodarki krajowej lub miejscowej.

(2) Minister Pracy i Opieki Społecznej określi w drodze zarządzeń ogłaszanych w Monitorze Polskim terminy rejestracji, a także zakres, sposób wykonania i czas trwania obowiązku pracy (art. 4) na poszczególnych obszarach Kraju i dla poszczególnych kategorii osób.

Art. 14. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom: Pracy i Opieki Społecznej, Odbudowy, Administracji Publicznej, Sprawiedliwości, Bezpieczeństwa Publicznego, Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Przemysłu w porozumieniu z innymi zainteresowanymi ministrami.

Art. 15. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski

Minister Pracy i Opieki Społecznej:
Jan Stańczyk

w/z Minister Odbudowy:
Juliusz Żakowski

Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik

Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Stanisław Mikołajczyk

Minister Przemysłu:
Hilary Minc

25

D E K R E T

z dnia 16 stycznia 1946 r.

o utworzeniu urzędów i rad wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. 1. Dla kierownictwa pracami, dotyczącymi obowiązku powszechnego wychowa-

nia fizycznego i przysposobienia wojskowego tworzy się przy Ministerstwie Obrony Narodowej — Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

2. Wyrazy „Wychowanie fizyczne i przysposobienie wojskowe”, stanowiące część składową nazwy urzędów i rad, powołanych dekre-